

Το έργο του Παναγιώτη Λυσιώτη

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχαλακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχαλακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelpaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Οι σουρεαλιστικές φωτογραφίες του Λυσιώτη της περιόδου αυτής, φέρουν όλο το βάρος της απογοήτευσης για την φθίνουσα πορεία ενός κινήματος, που στα χρόνια που μεσολάβησαν από την εμφάνισή του μέχρι σήμερα, έχασε την επαναστατική του ιδεολογία και κράτησε μόνο τον αισθητισμό του.

Μέρος 8ο

Αυτά τα έργα που δεν είναι παρά εικονικά ποιήματα, διαφέρουν σημαντικά από τα πρώτα του έργα, όχι μόνο σε ότι έχει σχέση με τη διάθεση αλλά - όπως είπαμε - και με την κατασκευή. Οι μεταφορές που δημιουργεί (σε αντίθεση με αυτές στην ποίηση του Βασιλακόπουλου που είδαμε παραπάνω και οι οποίες περιστρέφονται γύρω από τα αδιέξοδα της αλληλεγγύης), έχουν να κάνουν με την αίσθηση γενικευμένης ματαιότητας για τη ζωή γενικά. Υποσκάπτει τους παραδεδεγμένους κώδικες ερμηνείας και κατανόησης, εισάγοντας την αμφιβολία σε ότι συνθέτει το συγκεκριμένο και γενικό της ζωής. Αντιπαράθετοι και συσχετίζονται αντιθετικούς δυϊσμούς, όπως το βαρύ με το ελαφρύ, το θάνατο με τη ζωή, την αγάπη με την αρρώστια, τη σοφία με τη φυλακή, την κίνηση με την ακινησία, τον ξύπνιο με τον ύπνο, το μέσα με το έξω, την επιθυμία με τη στέρηση, κ.τ.λ. Έχουμε ξεκάθαρα την εκδήλωση εσωστρέφειας, η οποία βρίσκεται μακριά από την κριτική διάθεση των πρώτων του έργων. Είναι υπαρξιακά έργα τα οποία παραπέμπουν σε μια αντίληψη μπρετονικής «υπερπραγματικότητας», όπου «το παράταιρο συγχωνεύεται σε μια και μόνη ενότητα, σ' έναν συνδυασμό του εδώ και του αλλού, του τώρα και του άλλοτε, του μη πραγματικού του εδώ, και του πραγματικού που υπήρξε εκεί». (Αντρέ Μπρετόν, Μανιφέστα του Σουρεαλισμού).

Οι σουρεαλιστικές φωτογραφίες του Λυσιώτη της περιόδου αυτής, φέρουν όλο το βάρος της απογοήτευσης για την φθίνουσα πορεία ενός κινήματος, που στα χρόνια που μεσολάβησαν από την εμφάνισή του μέχρι σήμερα, έχασε την επαναστατική του ιδεολογία και κράτη-

Παναγιώτης Λυσιώτης Πουλιά του Βυζαντίου (Μελβούρνη, Masterthief, 2010).

σε μόνο τον αισθητισμό του. Οι φωτογραφίες τώρα, παραπέμπουν όχι σε κάτι που γίνεται όπως στις πρώτες του φωτογραφίες, αλλά σε κάτι που έγινε. Που είναι πλέον παρελθόν και που τα ίχνη του έμειναν πίσω να δείχνουν την ήπια σε όλες τις εκδοχές.

Να είναι άραγε αυτή η δημιουργική κατάληξη των έργων του Π. Λ. στην βαθιά απογοήτευση τυχαία; Να μη σημαίνει τίποτα για το τι συνέβη μέσα στον μεταναστευτικό ελληνισμό και στην αυστραλιανή κοινωνία γενικότερα;

Καταληκτικά, πρέπει να πούμε πως ο Λυσιώτης αναγνωρίζει το αδιάφορο της πραγματικότητας, αυτό το οποίο βρίσκεται κάτω ή πέρα των φαινομένων. Γι' αυτό στο έργο του η ιδέα του νατουραλισμού, καθίσταται περιττή ως φόρμα

η οποία διατείνεται ότι αναπαριστά το πραγματικό. Για τον Λυσιώτη το πρόβλημα με τα συμβατικά μέσα αναπαράστασης, είναι ότι αυτά εμφανίζονται ως να δείχνουν τα πράγματα όπως πραγματικά είναι, ενώ στην πραγματικότητα τα συμβατικά μέσα αναπαράστασης είναι κλειστές μορφές που δεν μαρτυρούν την τεχνική τους δομή. Αντίθετα ο καλλιτέχνης επιλέγοντας το μοντάζ, επέλεξε μια αναπαραστατική μορφή, η οποία αποκάλυπτε τις τεχνικές της και έτσι επιτρέπει τον προβληματισμό στη διαδικασία της σημασιολόγησης. Δίνει το μήνυμα πως ο άνθρωπος πρέπει να είναι υποψιασμένος και προβληματισμένος για τις ανθρώπινες δυνατότητες.

Την άλλη Παρασκευή: Η Αντιγόνη Κεφαλά γεννήθηκε στη Βραϊλα της Ρουμανίας -μία πόλη πάνω στο Δούναβη- από Έλληνες γονείς που η καταγωγή τους κάμποσες γενιές πίσω, ήταν από την Ιθάκη από την μεριά της μητέρας και από το Μεσολόγγι και την Μικρά Ασία από τη μεριά του πατέρα. Όπως έχει γράψει η ίδια σε ένα σημειώμά της, «Ο πατέρας και ο αδελφός μου ήταν μουσικοί. Τα βιβλία, το θέατρο, τα κοντσέρτα η μουσική, ήταν μέρος της καθημερινής μας ζωής...», «...Τους καλλιτέχνες τους θεωρούσαμε ήρωες». Θα πρέπει να σημειωθεί πως η Βραϊλα ήδη από την περίοδο της τουρκοκρατίας, συγκέντρωνε ελληνικό πληθυσμό που επιδιότανε στο εμπόριο. Μεταξύ αυτών υπήρχαν και οικογένειες από τις οποίες αναδείχθηκαν ποιητές και συγγραφείς, όπως ο ποιητής Ανδρέας Εμπειρικός, ο ποιητή και κριτικός Νικόλας Καλαμάρης ή Κάλας, καθώς επίσης και ο συγγραφέας Παναΐτ Ιστράτης φίλος του Ν. Καζαντζάκη.

